

Alter - ego

Acest fenomen este întâlnit în mod explicit la copii. Copii pot exprima cu ușurință, fără jena și responsabilitatea că cealaltă parte din propria persoană a făcut ce nu poate accepta părintele care întreabă sau care ceartă sau care intenționează să pedepsească. De obicei, această parte are un nume, alt nume decât cel formal.

Adultul își pierde capacitatea de exprimare a propriilor gânduri pentru că știe că odată declarat un gând, acesta formează un eveniment în realitate și poate crea consecințe. Adulții, de obicei, își reprimă dinamica interioară pentru a nu lua notă de faptul că ei tind să se creadă altcineva. Jena și temerea că ar putea fi percepuți ca „nebuni” îi face să se rețină de la exprimarea tensiunii interioare și îi obligă să-și asume una dintre identități.

Foarte mulți dintre adulți încearcă să-și rezolve propria problemă reprimând una dintre părțile care formează structura psihică, personalitatea. De multe ori își pun întrebările: dacă au negat-o sau reprimat-o pe cea care trebuia sau dacă au ales corect între cele două moduri de a fi și de a simți sau ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi lăsat să se afirme cealaltă parte din ei. Așa apar îndoielile față de veridicitatea propriei persoane, față de alegerile făcute în viață, dar apare și tensiunea psihică care semnalizează conflictul intern între două părți aflate într-o luptă de devenire. În limbajul cotidian este foarte des întâlnit termenul de „alter – ego” ca fiind sinonim cu cel de „dedublare”, în care părțile dublate fie se cunosc și nu se acceptă, fie nu se cunosc și preiau pe rând controlul acțional.

Acțiunea de separare, de divizare internă la care apelează eul subiectului apare în momentele de amenințare angoasantă pentru a răspunde nevoii de a domina angoasa prin două reacții diferite și simultane. Fenomenul de clivaj apare în mod normal de la începuturile vieții psihice pentru a soluționa conflictul intern al ambivalenței, în care una dintre părți caută satisfacerea, iar cealaltă ține cont de realitatea frustrantă și acceptă frustrarea. Astfel, clivajul are un rol important în organizarea psihică, făcând posibilă sesizarea dihotomiei, discriminarea între emoții pozitive și negative, între senzații și gânduri, dezvoltarea atenției interne, orientată către interior, elaborarea limbajului intern și capacitatea de a construi o judecată.

Când cele două reacții simultane intră într-un conflict intens și când reacțiile sunt susținute de două moduri de „a fi”, ambele aparținând forurilor personale, atunci fenomenul de divizare atinge un prag maxim și generează două structuri psihice diferite și simultane în cadrul aceluiași sistem psihic. Părțile interioare sunt percepute ca și cum ar fi „două gemene siameze, dar lipite pe dinăuntru”, una având un rol dominant. Lipirea „falsului self” (format prin preluarea din mediu a funcțiilor de protecție) cu „adevăratul self” (sursa propriilor impulsuri) și revendicarea dominației din partea unuia sau altuia ar putea explica fenomenul de „alter ego”. Procesul prin care se face travaliul de distingere între o parte și cealaltă și de elaborare a fiecărei părți este trăit

sub presiunea întrebării „Cine sunt eu?”. Scopul este a se lua în posesie prin punerea în acord a celor două moduri existențiale.

Psiholog Gabriela Romanet

gabriela.romanet@imagossite.ro

© Gabriela Romanet